ŚCIĄGI · KOMUNIKACJA

SPIKES: jak przekazać rodzinie wiadomość o śmierci

Autor: dr n. med. i n. o zdr. Adam Jakubowski · aktualizacja 17 listopada 2026 r. · źródło sprawdzone 17 listopada 2026 r.

S

SETTING

Miejsce

Osobne pomieszczenie, siadam obok rodziny i się przedstawiam. Biorę osobę, która zostanie z rodziną.

> „Nazywam się ..., jestem lekarzem, który prowadził resuscytację Pani męża. Usiądę obok Pani."

W oryginale: Przygotowanie rozmowy: miejsce zapewniające prywatność, udział bliskich, rozmowa na siedząco, bez pośpiechu i przerywania.

P

PERCEPTION

Co już wiedzą

Pytam, co rodzina wie i co widziała. Jeśli była przy resuscytacji — wie już bardzo dużo.

> „Co Pani już wie o tym, co się stało?"

W oryginale: Zanim powiesz, zapytaj: otwarte pytania o to, jak rozmówca rozumie sytuację.

I

INVITATION

Zapowiedź

Na SOR rodzina prawie zawsze chce wiedzieć od razu — zamiast pytać, zapowiadam.

> „Niestety, muszę przekazać Pani bardzo złą wiadomość."

W oryginale: Ustalenie, ile informacji rozmówca chce teraz usłyszeć.

K

KNOWLEDGE

Jasna informacja

Krótko, bez żargonu i eufemizmów. Słowo „zmarł". Potem cisza.

> „Mimo wszystkich naszych działań serce Pani męża nie podjęło pracy. Pani mąż zmarł."

W oryginale: Uprzedzenie, że wiadomość jest zła; słowa zrozumiałe dla rozmówcy, bez żargonu; informacja podawana porcjami.

E

EMOTIONS

Emocje i empatia

Nazywam emocję, milczę, jestem obecny. Odpowiadam na pytania o cierpienie i winę.

> „Widzę, że to dla Pani ogromny cios. Zrobiła Pani wszystko, co mogła — wezwała Pani pomoc."

W oryginale: Rozpoznanie i nazwanie emocji rozmówcy, odpowiedź z empatią, czas na reakcję.

S

STRATEGY & SUMMARY

Co dalej

Pożegnanie, kto zostanie z rodziną, do kogo zadzwonić, formalności — po kolei. Zostawiam kontakt.

> „Może Pani teraz pożegnać się z mężem. Czy jest ktoś, do kogo możemy zadzwonić?"

W oryginale: Podsumowanie rozmowy i wspólny plan dalszego postępowania.

Protokół SPIKES powstał jako schemat przekazywania złych wiadomości pacjentom onkologicznym. Opisy postępowania na SOR i przykładowe zdania to dostosowanie autora do rozmowy z rodziną po nieudanej resuscytacji — nie są częścią oryginału.

Źródło

1. Baile WF, Buckman R, Lenzi R, Glober G, Beale EA, Kudelka AP. SPIKES — a six-step protocol for delivering bad news: application to the patient with cancer. Oncologist 2000;5(4):302–11. doi:10.1634/theoncologist.5-4-302

https://medycyna-ratunkowa.pl/sciagi/spikes/ · stan na 17 listopada 2026 r.